

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت آموزش قوه قضائیه

صلاحیت های رسیدگی در

شوراهای حل اختلاف

با آخرین اصلاحات مطابق با قانون جدید

آموزش خاص اعضای شورای حل اختلاف (۳۴)

اداره کل آموزش کارکنان اداری قوه قضائیه

اداره آموزش شورای حل اختلاف

۱۳۸۷

قوه قضائیه، معاونت آموزش

صلاحیت های رسیدگی در شوراهاى حل اختلاف - آموزش خاص اعضاى شورای حل اختلاف (۳۴) / تهیه کننده اداره کل آموزش کارمندان - اداره آموزش شورای حل اختلاف - قم:

نشر قضا : ۱۳۸۷

۵۶ ص. - (نشر قضا: ۲۷۳)

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۴-۰۷۸-۸

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیا

۱. شورای حل اختلاف -- قوانین و مقررات -- ایران. ۲. حل اختلاف -- ایران. الف. اداره کل آموزش کارمندان، معاونت آموزش. ب. عنوان.

۳۴۷/۵۵۰

ص ۹/۱۸۲۹ KMH

۱۳۸۷

نشر قضا

قوه قضائیه
معاونت آموزش

عنوان : صلاحیت های رسیدگی در شوراهاى حل اختلاف

محقق : مهدی خالصی

کارتشناسی و تنظیم : معصومه مامی صادقلو

نظارت : ابوالفضل لیثوگاری

تایپ : دبیرخانه مرکزی : صفحه آرایى : سمیه شاکردی

ناشر: نشر قضا مدیر نشر : محسن سلم آبادی

چاپ اول : قم، زمستان ۱۳۸۷ شمارگان: ۲۰ هزار نسخه

لیثوگرافی، چاپ و صحافی : اسراء

همه حقوق ویژه ناشر است

«نسخه حاضر از بودجه بیت المال تهیه شده و قابل خرید و فروش نمی باشد»

«نظرات مطروحه در این کتاب الزاماً دیدگاه معاونت آموزش قوه قضائیه نیست.»

تهران: في محله شمالي، روبروي دانشگاه صليبي اميركبير، نبش في سميّه، ساختمان شماره ۲۰ قوه قضائيه

معاونت آموزش قوه قضائیه تلفن: ۴۰ - ۳۳۳۳۳۳۳۳ و ۷۰ - ۴۵۴۶۵۹۱۹۸۹۱ (۰۲۱)

پست الکترونیک: info@law-training.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۱
مبحث اول: تعریف صلاحیت	۳
۱- صلاحیت ذاتی	۳
۲- صلاحیت نسبی	۴
۳- صلاحیت محلی	۴
۴- صلاحیت شخصی	۴
مبحث دوم: موارد صلاحیت شوراهای حل اختلاف با توافق طرفین	۶
شرح اول: بند الف امور حقوقی و مدنی	۶
شرح دوم: بند ب امور کیفری	۷
فرع اول: مصادیق جرایم قابل گذشت موضوع بند ب ماده ۸ قانون شوراهای حل اختلاف	۸
فرع دوم: جنبه خصوصی جرایم غیر قابل گذشت موضوع بند ج ماده ۸ قانون شوراهای حل اختلاف	۱۱
مبحث سوم: موارد صلاحیت شوراهای حل اختلاف بدون نیاز به توافق طرفین	۱۳
شرح اول: موضوع بند الف ماده ۹ قانون شورا	۱۳
شرح دوم: موضوع بند ب ماده ۹ قانون شورا	۱۵
مبحث چهارم: اموری که قابلیت رسیدگی در شوراهای حل اختلاف را ندارند	۱۷
شرح ماده ۱۰ قانون شورا	۱۷
مبحث پنجم: اختیارات قاضی شورا در رسیدگی و صدور رأی متعاقب مشورت با اعضاء شورا	۱۹
شرح اول (بند ۱ ماده ۱۱ قانون شورا)	۱۹
۱- عناوین دعاوی مالی ناشی از معاملات و قراردادها	۲۱
۲- عناوین سایر دعاوی مالی	۲۲
۳- عناوین دعاوی غیر مالی	۲۳
۴- عناوین دعاوی مالی مربوط به امور حسبی	۲۶
۵- عناوین دعاوی غیر مالی مربوط به امور حسبی	۲۶

- ۶- عناوین دعاوی مالی مربوط به امور خانواده ۲۷
- ۷- عناوین دعاوی غیر مالی مربوط به امور خانواده ۲۸
- ۸- عناوین دعاوی غیر مالی مربوط به مالک و مستأجر ۲۹
- ۹- عناوین دعاوی مالی مربوط به مالک و مستأجر ۲۹
- شرح دوم: بند ۲ ماده ۱۱ قانون شورا ۳۰
- شرح سوم: بند ۳ ماده ۱۱ قانون شوراها ۳۱
- شرح چهارم: بند ۴ ماده ۱۱ قانون شورا ۳۲
- مبحث ششم: نقش شوراهای حل اختلاف در دعاوی خانوادگی و سایر دعاوی مدنی ۳۳
- اول: اختیار دادگاه رسیدگی کننده به دعاوی مذکور در ارجاع به شوراهای حل اختلاف ۳۴
- دوم: تکلیف قانونی شوراهای حل اختلاف در دعاوی خانوادگی و سایر دعاوی مدنی
مذکور پس از ارجاع دادگاه های حقوقی و خانواده ۳۵
- مبحث هفتم: حدود صلاحیت شوراهای حل اختلاف در سایر امور حسبی ۳۶
- مبحث هشتم: حدود و رفع اختلاف در صلاحیت محلی شوراهای حل اختلاف آنها ۳۹
- ضمیمه اول: قانون شوراهای حل اختلاف ۴۳

با به وجود آمدن شوراهای حل اختلاف منطبق با نظریات فقهی حضرت آیت‌الله هاشمی شاهرودی ریاست محترم قوه قضائیه یکی از روشهای ساده حل و فصل دعاوی که تقریباً به فراموشی سپرده شده بود، مجدداً احیا شد. استفاده از روش صلح و سازش بر مبنای پایه‌های شرع مقدس اسلام بوده و تقریباً در تمامی قرون گذشته به شکلهای گوناگونی در بین ملتها و قومهای مختلف وجود داشته است و هم اکنون نیز حتی در کشورهای پیشرفته صنعتی این روش با اسلوب جدید در حال اجرا می‌باشد.

احیای این سنت حسنه توسط ریاست محترم قوه قضائیه و رضایت‌مندی عمومی از ساز و کار شوراهای حل اختلاف که به دلایل گوناگونی از جمله کم هزینه بودن، دوری از تشریفات زائد دادرسی و جو حاکم بر دادگاههای فعلی می‌باشد، نیازمند بسط، توسعه و رفع نواقص احتمالی است.

با توجه به فراگیری بسیار زیاد شوراهای حل اختلاف در سطح جامعه که هم اکنون دهها هزار نفر در آن مشغول فعالیت می‌باشند لزوم برنامه‌ریزی کوتاه مدت و بلند مدت را جهت بالا بردن کیفیت و بهره‌وری توسط واحدهای قضایی و غیر قضایی می‌طلبد. یکی از مهمترین و ابتدایی‌ترین این برنامه‌ها آموزش به وسیله تهیه متون و منابع آموزشی و آموزش به صورت حضوری و غیر حضوری است که این کار هم اکنون توسط این اداره کل با بهره‌گیری از قضات و کارشناسان حقوقی در حال تکمیل و تدوین تولیدات حقوقی جهت آموزش اعضای شورا است. کتابچه فعلی نیز از تولیدات جدیدی است که می‌تواند بخشی از نیاز آموزشی اعضای شوراهای حل اختلاف را در زمینه‌های حقوقی برطرف نماید.

صلاحیت های رسیدگی در شوراهای حل اختلاف مطابق با قانون جدید

علی رغم سعی بسیار تهیه کنندگان این کتابچه مطمئناً نواقصی وجود خواهد داشت ولیکن امید داریم با استفاده از نظرات حقوقدانان، قضات و کارکنان شوراهای حل اختلاف در تولیدات بعدی این نواقص به حداقل برسد.

استفاده از نظرات متخصصین حقوقی ما را در رسیدن به اهداف آموزشی با کیفیت بالا کمک خواهد کرد.

اداره کل آموزش کارکنان اداری قوه قضائیه